“RDM Inzicht”, juni 1988, 5e jaargang, nummer 5.

Ontvangen van Rob Lampen, Rotterdam.

INZICHT

PERSONEELSBLAD
VAN DE ROTTERDAMSCHE
DROOGDOK MAATSCHAPPIJ B.V.

VIJFDE JAARGANG NUMMER 5

REDACTIEADRES:
AFDELING PERSONEELSZAKEN RDM
POSTBUS 913, 3000 AX ROTTERDAM
TELEFOON 010 - 4 87 26 33

RDM TECHNOLOGY

KIELLEGGING HR. MS. BRUINVIS

Op 14 april j.l. zal om circa 11.30 uur de kiel van de 'BRUINVIS', de vierde onderzeeboot van de Walrusklasse (RDM bouwnummer 353), in de scheepsbouwwerkplaats worden gelegd. De kiellegging zal worden verricht door KTZ B.G.A. Fanoy, Commandant Onderzeedienst. Zo luidde een deel van de tekst van de uitnodiging welke vele tientallen genodigden begin april ontvingen. De kiellegging van de 'BRUINVIS' heeft inmiddels plaatsgevonden en het middenschip van de 'BRUINVIS' met een gewicht van ruim 200 ton is met behulp van de hefwagen in de scheepsbouwloods naast de 'WALRUS' geplaatst.

de uitvoering van de kiellegging onder leiding van KTZ Fanoy kan na nog wat vooroverleg een aanvang nemen.

Afwijkende kiellegging

De kiellegging van de 'BRUINVIS' week af van voorgaande kielleggingen. De 'WALRUS' werd begin 1987 'binnen' gezet met behulp van een dokschip en 2 transportwagens. De transportwagens hebben, als lange rupsen onder de onderzeeboot, de 'WALRUS' met een totaal gewicht van 2300 ton naar binnen gereden.

De kiellegging van de 'BRUINVIS' is een eerste aanzet tot het compleet assembleren van onderzeeboten in de scheepsbouwloods in één horizontaal vlak. Het tewaterlaten zal geschieden door met transportwagens de onderzeeboot te verrijden naar de scheepslift. Op de scheepslift zal de onderzeeboot op stoelen worden geplaatst. Vervolgens zullen de transportwagens worden weggereden en kan de lift zakken. Het schip komt dan vrij van zijn ondersteuningen en kan met sleepboten naar de afbouwkade worden gevaren. Zoals bekend is de bouw van de scheepslift reeds in volle gang. De methodiek van het tewaterlaten met behulp van een lift is nieuw voor de RDM en met de invoering

Zie verder op pagina 3

OVERZICHT

Kiellegging Hr. Ms. Bruinvis	1
Personalia	2
Van de OR	2
Ouderdomspensioen	4
Nieuwe opdracht voor centrale	5
Geruchten	6
Ideeënbus	6
Zomerblues	6
De glorieuze overtocht	7
Daar kan Nederland trots op zijn	8
Hannover-Messe	9
Berichten van WEK	9

COLOFON

PERSONEELSBLAD VAN DE
ROTTERDAMSCHE DROOGDOK
MAATSCHAPPIJ B.V.

JUNI 1988,
5e JAARGANG NUMMER 5

REDACTIE:
G.C. HEINS, E. VAN DER SCHEE, S. SLIS, M. VAN DER MEER
FOTOGRAFIE:
J. BOEKHOLT
ILLUSTRATIE:
C. VAN DER SCHEE
VORMGEVING EN DRUK:
STUDIO QUATTRO 010 - 4195819
REDACTIEADRES:
AFDELING PERSONEELSZAKEN RDM,
POSTBUS 913, 3000 AX ROTTERDAM,
HEIJPLAATSTRAAT 21, 3089 JB ROTTERDAM,
TELEFOON 010 - 4 87 28 63

Ieder die mijn jubileum tot een groots gebeuren heeft gemaakt, mede namens mijn vrouw recht hartelijk bedankt.

Familie M.J. Verheij

Hierbij wil ik, mede namens mijn vrouw, iedereen danken voor het fantastisch goede afscheid en de bijzonder persoonlijke geschenken welke ik daarbij mocht ontvangen, en niet te vergeten de geste aan mijn vrouw, in verband met het, om gezondheidsredenen, beëindigen van mijn dienstverband met de RDM. Het is voor ons beiden een ongelooflijk fijne dag geweest waaraan wij de beste herinnering bewaren.

J. Gardeitchik

RDM TECHNOLOGY

Langs deze weg wil ik vrienden en collega's hartelijk bedanken voor het medeleven en de belangstelling die ik mocht ondervinden tijdens en na mijn ongeval op 15 april 1987 in de scheepbouwloods. Ook wil ik u allen zeer hartelijk bedanken voor de prachtige fruitmanden en beterschapswensen.

H. Hermus
Werknemer Verolme

Langs deze weg bedank ik, mede namens mijn vrouw, de directie, hoofd van dienst, collega's, oud-collega's en medewerkers voor de waarderende woorden en de vele cadeaus, welke ik mocht ontvangen tijdens de afscheidsbijeenkomst ter gelegenheid van mijn SUM-uittreding op 8 april jl. Het is voor ons een feestelijke en onvergetelijke dag geworden.

W.E. Roelofsen

Tijdens mijn revalidatie mocht ik een fruitmand ontvangen. Hiervoor mijn hartelijke dank.

H. Elsenaar

PERSONALIA

Afscheid
Met ingang van 1 april 1988 maakten zes medewerkers gebruik van de mogelijkheid tot vervroegde uittreding. In een bijeenkomst op donderdag 31 maart j.l. werd van hen afscheid genomen. Het betrof:

W.J. Franke	Afdeling Sociale & Algemene Zaken
A. van der Dussen	Afdeling Algemene Werktuigbouw
A. da Silva	Afdeling Marine
A.W. Gleym	Afdeling Sociale & Algemene Zaken
A. de Vries	Afdeling Energiesystemen
W.E. Roelofsen	Afdeling Marine

Met ingang van 1 juni maakten zes medewerkers gebruik van de mogelijkheid tot vervroegde uittreding. In een bijeenkomst op dinsdag 31 mei j.l. werd van hen afscheid genomen. Het betrof:

F. Crisafulli	Afdeling Marine
A. Bijloo	Afdeling Marine
J. Miralles Gallut	Afdeling Marine
B.E. Rietveld	Afdeling Energiesystemen
M.A. Torres Boga	Afdeling Marine
F.J.A.M. van der Ven	Afdeling Energiesystemen

Aanstellingen
Met ingang van 1 juni jl. is de heer B. Engels, voorheen werkzaam als voorman samenstellers in de afdeling Marine, aangesteld als werkmeester apparatenbouwers in de afdeling Energiesystemen.

In april 1988 traden in onze dienst:
J. Bronsveld, stafmedewerker Electro/electronica, afdeling Marine
M. Mumcu, bankwerker, afdeling Marine
J.J. van Dien, bankwerker, afdeling Marine
G.C.I. Storm, bankwerker, afdeling Marine
A.P. Gommel, werkmeester plaatwerken, afdeling Marine
B. van Sikkelerus, project-ingenieur, afdeling Algemene Werktuigbouw
B.G.A. Dijkstra, bankwerker, afdeling Marine
B. Garcia Smit, administratief medewerkster, afdeling Marine
W.M.T. Adriaansens, Hoofd van dienst, afdeling Internationale Onderzeeboot Projecten

In mei 1988 traden in onze dienst:
J.M.K. Fischer, medewerker bedrijfseconomische afdeling, F&A
G. de Ridder, bankwerker, afdeling Marine
W.C. Capello, bankwerker, afdeling Marine
B.F. Blommers, bankwerker, afdeling Marine
J. van der Hoek, bankwerker, afdeling Marine
S.A.G. Ruytenberg, administratief medewerkster, afdeling Marine

In juni 1988 traden in onze dienst:
L.H.H. Bissegger, constructeur, afdeling Marine
M.S. Ensing, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
J. van der Blom, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
L. Breederveld, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw
W.M. Kant, machinaal verspaner, afdeling Algemene Werktuigbouw

Koninklijke Onderscheidingen

De onderstaande medewerkers zijn op 29 april jl. ter gelegenheid van de verjaardag van H.M. de Koningin Koninklijk onderscheiden. Zij ontvingen in verband met hun 40-jarig dienstverband bij de RDM in 1987 een eremedaille in brons, zilver of goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

E. van der Schee	chef Personeelszaken, Sociale & Algemene Zaken
N.M. Bruining	scheepsmetaalbewerker, Marine
J. Kros	voorheen werkzaam in de Marine, thans in de SUM
N.L. Springvloed	werkmeester bankwerkers, Algemene Werktuigbouw
P.C. van Dommele	electrisch lasser, Algemene Werktuigbouw
M.J. van Rossen	hout- en aluminiumbewerker, Marine
W. Vletter	inkoper/expeditor, Algemene Werktuigbouw
J.W. Jansen	bedrijfsinspecteur KD, Algemene Werktuigbouw
G. Herwig	fabricagetechnicus, Algemene Werktuigbouw
A. de Bruin	werkmeester bankwerkers, Algemene Werktuigbouw
L. Troost	chef bedrijfsverpleegk., Sociale & Algemene Zaken
F. van Pelt	gereedschapstekenaar, Algemene Werktuigbouw

het stadhuis van Vlaardingen op 29 april j.l., uiterst rechts, de heer A. de Bruin

VAN DE OR

Het Dagelijks Bestuur
Inzicht 3 had als inhoud het jaarverslag van de OR over 1987. Daarin werd o.a. verslag gedaan van het funktioneren van het Dagelijks Bestuur van de OR in 1987. In dit stukje komt het funktioneren van het Dagelijks Bestuur in de komende periode aan de orde. Twee zaken willen wij met betrekking daartoe wat nader toelichten.

Op dit moment zijn de 3 OR-leden welke samen het Dagelijks Bestuur vormen vrijgesteld. Met andere woorden, zij verrichten bij de RDM geen ander werk dan OR-werk. In die situatie komt binnenkort verandering. Al aan het begin van dit jaar heeft de directie te kennen gegeven dat in verhouding tot het personeelsbestand van de RDM een aantal van drie vrijgestelde OR-leden te veel is. De directie is van mening dat het komend vertrek van de van de SUM gebruikmakende Jan Kegel, een goed moment is om het aantal vrijgestelde OR-leden terug te brengen van drie naar twee. Natuurlijk is daarover gediscussieerd tussen directie en OR. Deze verandering betekent meer werk voor de overblijvende twee en bovendien zal de OR aan een aantal punten wat minder aandacht kunnen besteden. Dat is jammer want nog niet alles is al zo goed geregeld bij de RDM. Bovendien betekent het dat in de toekomst de deur van het OR-secretariaat af en toe op slot zal zitten. De twee resterende vrijgestelden zullen

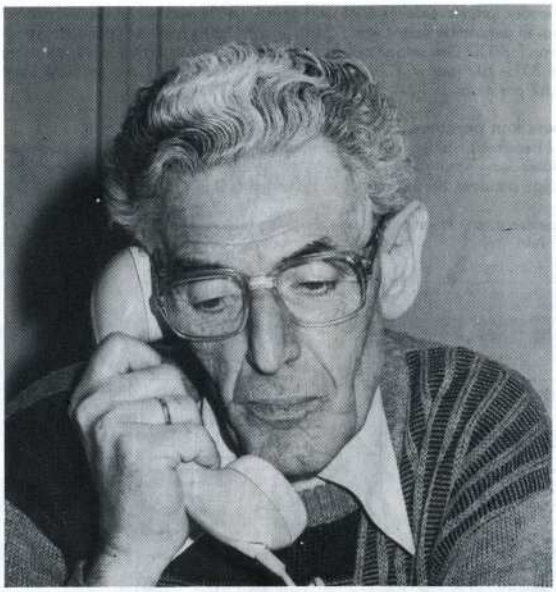

Jan Kegel

ook wel een een griepje hebben of met vakantie gaan.

Toch zijn we niet pessimistisch over de toekomst en daarmee komen we op het tweede punt dat wij hier aan de orde willen stellen. Wie gaan deze twee plaatsen bezetten? Alvorens die vraag te beantwoorden, eerst iets over Jan Kegel. Zonder nu al een afscheidswoord tot hem te richten, kunnen we stellen dat wij Jan zullen missen. In de loop der jaren heeft Jan een grote bekendheid verworven. Een groot aantal zaken wordt door hem uitstekend geregeld en daaraan dankt hij een deel van zijn populariteit. Zijn opvolger zal het zeker niet gemakkelijk hebben om al die taken op een goede manier over te nemen.

Het Dagelijks Bestuur na 1 augustus 1988

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 3 OR-leden. Het OR-reglement schrijft dat ook voor. Het aantal volledig vrijgestelde OR-leden zal in de nabije toekomst dus 2 zijn. Dat heeft de directie bepaald. Wat de directie niet bepaalt is wie deze twee leden zullen zijn. Dat is een zaak van de OR. Na zorgvuldig overwegen is besloten dat de taak van secretaris na 1 augustus a.s. zal worden overgenomen door Hennie Westerveld. Zoals reeds gezegd, het zal voor haar niet gemakkelijk zijn, maar de OR heeft er alle vertrouwen in dat het haar zal lukken. Op het moment dat dit geschreven wordt is zij nog werkzaam op de afdeling F&A. In de 2 maanden voorafgaande aan het vertrek van Jan Kegel, zal Hennie trachten een aantal zaken op te pikken in het Dagelijks Bestuur. In deze inwerkperiode kan het dus al voorkomen dat u aan de telefoon niet het vertrouwde 'goedemorgen met Jan Kegel, ondernemingsraad', hoort maar in plaats daarvan 'Met Hennie Westerveld'. De verandering op het secretariaat is er dan al een beetje. Wat niet verandert is de positie van de voorzitter, Cor van Beelen. Daarmee is aangegeven wie in de komende periode de vrijgestelde leden in het Dagelijks Bestuur zullen zijn. Niet minder bekend dan Jan Kegel is Floor van Pelt. Als gevolg van het terugbrengen van het aantal vrijgestelden, zal Floor een andere functie gaan vervullen bij de RDM. Het is nog te vroeg om daar op dit moment verder op in te gaan, maar wij komen daar in één van de volgende Inzichten zeker op terug.

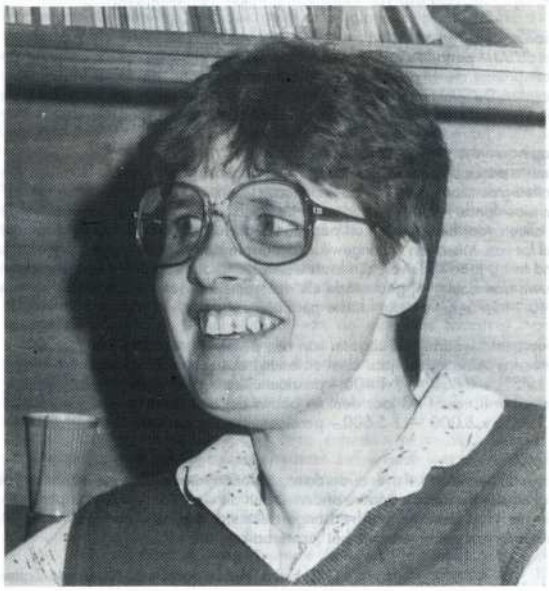

Hennie Westerveld

Jubilarissenmiddag

Ook dit jaar werd weer een middag georganiseerd voor de medewerkers die in 1987 hun 25- of 40-jarig jubileum bij de RDM vierden. Op zaterdag 7 mei vertrokken drie bussen met jubilarissen en genodigden richting 'Vogelpark Oisterwijk'. Evenals voorgaande jaren was het een goed verzorgde middag georganiseerd door de personeelsvereniging WEK. De directie maakte van deze gelegenheid gebruik om de draagmedailles op te spelden bij degenen die daarvoor in aanmerking kwamen. Voor de betrokken medewerkers blijkt dit toch steeds weer een belevenis, die wordt ervaren als een blijk van waardering voor een jarenlange inzet voor het bedrijf. Dit, de zon en de mooie omgeving zorgden mede voor een geslaagde middag. De OR was erbij met enkele jubilarissen, maar ook als een vertegenwoordiging van het personeel. Tot slot een woord van waardering aan het adres van de directie,die deze middag financieel mogelijk maakte, doch ook in de persoon van de heer Eysker vertegenwoordigd was om de jubilarissen persoonlijk de hand te schudden.

VERVOLG KIELLEGGING HR. MS. BRUINVIS

daarvan verliezen we de charme en de spanning van de traditionele tewaterlating.

Nieuwe bouwmethoden

Ook nieuw is het assembleren of afbouwen van een compleet schip in de scheepsbouwloods. Ofschoon dit in de vijftiger jaren bij het bouwen van de loods niet was voorzien, passen de onderzeeboten van de Walrus- en Zwaardvisklasse wonderbaarlijk goed in deze loods. Het is echter wel een kwestie van passen en meten. Zo kan bijvoorbeeld de bovenloopkraan met een vrije ruimte van 30 centimeter maar net over de onderzeeboot rijden. In de loods zijn en worden diverse faciliteiten aangebracht om het bouwen zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Voor de afbouw van 'WALRUS' en 'BRUINVIS' zijn extra kantoren, een toiletgroep en een afscheiding geplaatst om een nieuwe Enclave te kunnen realiseren. Daarnaast moesten natuurlijk de nodige voorzieningen worden aangebracht op het gebied van aansluitingen van gas, water, lucht en electriciteit en was er oog voor de beveiliging van het geheel. Op korte termijn zullen in het dak van de loods beweegbare panelen worden aangebracht, zodat met behulp van de hellingkraan de masten in de onderzeeboten kunnen worden gehesen. Zijn de masten geplaatst, dan kunnen de panelen weer worden teruggeschoven en kan de afbouw binnen plaatsvinden.

Middenschip 'BRUINVIS'

Voor wat betreft de 'BRUINVIS' zijn we natuurlijk nog niet in het stadium aangeland dat de masten kunnen worden geplaatst. Het gereedmaken van het middenschip is op zich al een hele operatie. Het middenschip bestaat uit zeven drukhuidsecties welke door de afdeling Scheepsbouwloods zijn gebouwd en daarna door de Montage-afdeling van drie samengestelde moten tot één geheel zijn geassembleerd. Verder is het middenschip zoveel mogelijk voorzien van drukhuiddoorvoeringen en alle mogelijke fundaties, kabelbanen, plintplaten, knieën, pijpbeugels enz. De ervaring opgedaan bij de bouw van de eerste schepen heeft geleerd dat het verstandig is om deze voorzieningen in een zo vroeg mogelijk stadium van de bouw aan te brengen. Alle voorzieningen zijn gelast tegen de drukhuid, welke via verwarmingselementen op een vastgestelde temperatuur wordt verwarmd. Na drie dagen afkoelen en het afwerken van de lasnaden, worden deze op twee manieren onderzocht op mogelijke fouten. Ook maatvoering en rondheidstoleranties moeten gewaarborgd blijven binnen de gestelde normen. Daartoe wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde spinnekoppen. Het is geen eenvoudige klus om deze hulpconstructies, die op zich al zes ton wegen, te ploatsen. De poten van de spinnekoppen kunnen met hydraulische vijzels worden uitgepompt en houden dan het schip in zijn ronde vorm. Wanneer al deze technisch moeilijk uitvoerbare zaken op een rijtje worden gezet en daarbij wordt opgeteld dat de bouwplanning wat aan de krappe kant was, dan spreekt het vanzelf dat in de afgelopen periode de nodige improvisatie in de organisatie van het werk noodzakelijk was.

Op tijd gereed

Ondanks enige, vooraf moeilijk in te schatten, tegenslagen is het middenschip op tijd gereed gekomen en kon de kiellegging zonder problemen en onder de betrouwbare leiding van KTZ Fanoy, Commandant Onderzeedienst, plaatsvinden. Dankzij extra inzet van velen, o.a. in de vorm van overwerk op zaterdagen en in de avonduren, en de goede resultaten van het geleverde laswerk, de maatvoering en tenslotte de realisering van afnames door de Kwaliteitsdienst en de Koninklijke Marine binnen het gestelde tijdsbestek, werd het karwei tot ieders tevredenheid geklaard. Geconserveerd en wel vond op 14 april j.l. deze voor de RDM unieke handeling plaats. Laten we hopen dat in de toekomst vele soortgelijke handelingen volgen!

T. de Vette
Afdeling Montage Marine

OUDERDOMSPENSIOEN, BEGIN ER JONG MEE

De laatste maanden wordt er in verschillende media nogal wat aandacht gegeven aan het onderwerp pensioenen. Vaak gaat het dan over de zogenoemde pensioenbreuk ofwel pensioenverlies dat optreedt bij verandering van werkgever. Wellicht heeft U ook gelezen dat de Overheid daaraan iets heeft gedaan door een wijziging aan te brengen in de Pensioen- en Spaarfondsenwet. Kortom door deze publiciteit is de belangstelling in dit onderwerp bij velen toegenomen, reden om in 2 achtereenvolgende uitgaven van Inzicht uitgebreid aandacht te besteden aan dit onderwerp.

Maar eerst een waarschuwend woord vooraf. Een pensioenregeling blijft een ingewikkelde materie, wij moeten ons daarom in deze artikelen beperken tot de hoofdzaken ervan. Na lezing bent U echt niet in staat om een exacte berekening van Uw pensioen te maken of om de jaarlijkse opgave die U van het pensioenfonds ontvangt tot op de cent nauwkeurig te kunnen kontroleren. Laat U dat dus maar aan de specialisten over. Wij hopen dat u na lezing van deze 2 artikelen een beter inzicht heeft in deze ingewikkelde, maar voor u belangrijke materie. Wij vragen u dan ook dringend om ook het 2e, in Inzicht 6 verschijnende, artikel grondig te lezen omdat daarin belangrijke zaken als premievrije deelneming bij arbeidsongeschiktheid, mogelijk pensioenverlies bij verandering van dienstverband, het 'achterbalkon' etc. aan de orde zullen komen.

Tenslotte nog een inleidende opmerking. Een ouderdomspensioen is een aanvulling op de wettelijke oudedagsvoorziening de AOW. Waar in dit artikel wordt gesproken over de AOW uitkering wordt uitgegaan van twee keer de AOW uitkering van een gehuwde bejaarde inclusief de vakantietoeslag, ofwel de gezamenlijke AOW uitkeringen van twee gehuwde 65-plussers.

HET INKOMEN NA 65 JAAR

In het algemeen wordt gestreefd naar een bruto inkomen na de 65 jarige leeftijd van 70% van het laatst verdiende bruto salaris. Dit is dan gebaseerd op het inkomen uit een ouderdomspensioen samen met de AOW uitkering. Netto is dat hoger dan 70% van het laatst verdiende netto salaris. Dit komt omdat er na pensionering alleen nog maar loon(inkomsten)belasting en premie ziektekostenverzekering behoeft te worden betaald. Alle andere premies en inhoudingen die U tot dan toe betaalde, komen te vervallen.

AOW ALLEEN IS BIJNA NOOIT VOLDOENDE

De hoogte van de AOW uitkering is *f* 20.283,– per jaar bruto inclusief de vakantietoeslag (peildatum 1 november 1987). Iemand met een salaris van *f* 28.976,– per jaar had met alleen AOW precies 70% van dit salaris. Iedereen die bij de RDM fulltime werkt heeft echter een hoger salaris. Er is dus naast de AOW een aanvullend pensioen nodig om na pensionering een bruto inkomen van 70% van het laatste salaris te kunnen bereiken. In ons geval is dit het Bedrijfspensioenfonds voor de Metaalindustrie kortweg het BPF. Omdat het BPF een bovengrens kent, neemt een aantal medewerkers ook nog deel in de Stichting Pensioenfonds Poseidon, voorheen de Stichting Pensioenfonds RSV.

Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de Metaalindustrie

Stichting Pensioenfonds POSEIDON

EERST EEN PAAR BEGRIPPEN

Voordat we verder gaan eerst een paar begrippen die bij het spreken over pensioenen vaak worden gebruikt.

Pensioengevend jaarsalaris

Dit is het salaris waarop het latere pensioeninkomen wordt gebaseerd. Bij de RDM is dat 12 x het vaste maandsalaris vermeerderd met de vakantietoeslag van 8%. Een kleine afwijking naar boven in verband met het niet inhouden van de premie ziektewet laten we buiten beschouwing. Zaken zoals ploegentoeslag, SAO-toeslag, winstuitkering en dergelijke vallen dus buiten het pensioengevend salaris.

AOW-franchise

We hebben al gezien dat van de eerste *f* 28.976,– (pensioengevend) jaarsalaris, de AOW uitkering precies 70% is. Voor dit eerste stuk van het salaris hoeft het BPF dus niet te zorgen. In pensioentermen wordt dit de AOW-franchise genoemd.

Pensioengrondslag BPF

Het salarisdeel waarover het BPF later pensioen uitkeert is dus het deel boven de *f* 28.976,– per jaar. Dit salarisdeel wordt de pensioengrondslag genoemd. Een voorbeeld zal dit duidelijk maken. Stel iemand heeft een maandsalaris van *f* 2.800,–. Zijn pensioengevend jaarsalaris is dus 12 x *f* 2.800,– plus 8% vakantoeslag derhalve *f* 36.288,–. Als we daar de AOW-franchise van *f* 28.976,– van aftrekken komen we op een pensioengrondslag van *f* 7.312,–.

Pensioenpremie BPF

De pensioenpremie is een percentage van de pensioengrondslag. De pensioenpremie voor het BPF is m.i.v. 1 januari 1988 gesteld op 12%. Hiervan neemt de RDM 7,2% voor haar rekening terwijl op het salaris van de medewerker 4,8% wordt ingehouden.(premieverdeling 60% werkgever en 40% werknemer) Iemand met het hierboven genoemde salaris van *f* 2.800,– per maand heeft een pensioengrondslag van *f* 7.312,– en betaalt zelf een pensioenpremie van 4,8% van de grondslag dus *f* 351,– per jaar of *f* 29,25 per maand.Voor rekening van de RDM komt *f* 43,87 per maand.

Te bereiken pensioen

Het te bereiken pensioen is uiteraard afhankelijk van het aantal jaren dat aan een pensioenfonds wordt deelgenomen.Bij vrijwel alle pensioenfondsen wordt het volledige pensioen bereikt bij 40 jaar deelname. Dus van 25 tot 65 jaar.

We kunnen dit ook schematisch laten zien, waarbij we weer uitgaan van het eerdere voorbeeld.

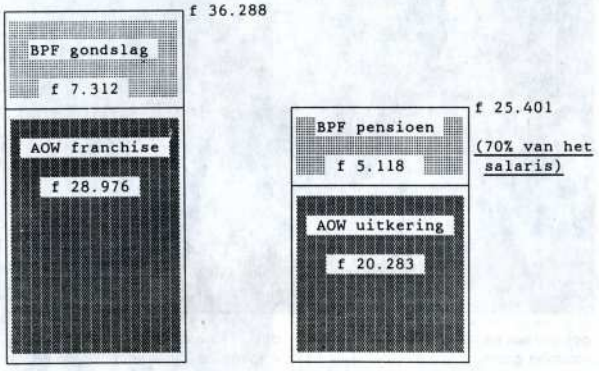

Laatste salaris en laatste pensioengrondslag

Zowel bij het BPF als Poseidon is het pensioen gebaseerd op het laatst verdiende salaris (eindloon-systeem). Bij het BPF geldt echter dat hierbij wordt uitgegaan van het salaris op 55-jarige leeftijd. Dit salaris wordt daarna alleen nog maar verhoogd met de algemene salarisverhogingen krachtens de CAO. Verhogingen na 55 jaar als gevolg van de verdere groei in de salarisschaal of als gevolg van promotie tellen dus niet meer mee. Een eindloon-systeem betekent ook dat het salarisverloop tijdens de loopbaan niet van invloed is op de hoogte van het pensioen. Alleen de laatste pensioengrondslag is bepalend.

Maximum pensioengevend salaris voor het BPF

Het maximum salaris voor de BPF-pensioenregeling is thans *f* 78.780,– per jaar. De maximum pensioengrondslag kunt U nu zelf berekenen door hiervan de AOW-franchise van *f* 28.976,– af te trekken. Dit geeft een maximum pensioengrondslag van *f* 49.805,–.

Enkele gegevens pensioenfonds Poseidon

Voor zover deze afwijken van het BPF, volgen hieronder de belangrijkste gegevens over het pensioenfonds Poseidon. Franchise: *f* 78.780,– (bovengrens BPF) Pensioenpremie 1988: 14,3% totaal. Werknemersaandeel in de premie: 7,15%. Eindloonsysteem, op basis van laatst vastgestelde pensioengrondslag.

Pensioenopbouw en SUM

Tijdens de SUM periode wordt de verdere pensioenopbouw gewoon voortgezet. De pensioenpremie die U gewend was te betalen wordt nu van de SUM-uitkering ingehouden. De Stichting SUM neemt het oorspronkelijke werkgeversaandeel in de premie voor haar rekening net zoals de RDM deed toen U nog werkte.

Het opbouwen van pensioenrechten

De meeste pensioenfondsen, ook het BPF en Poseidon, gaan voor het bereiken van een volledig pensioen van 70% van het laatste salaris uit van 40 jaar deelname aan het pensioenfonds. Anders gezegd vanaf de 25-jarige leeftijd tot 65 jaar. Let wel dit geldt alleen voor het inkomen uit pensioenfondsen. De AOW uitkering staat hier geheel los van .Misschien wat ingewikkeld maar je kunt het ook anders zeggen. Als iemand in 40 jaar 70% van zijn laatste pensioengrondslag aan pensioenrechten opbouwt, dan bouwt hij gedurende elk deelnamejaar een pensioenrecht op van 70 : 40 = 1,75 % van zijn laatste pensioengrondslag.

Een voorbeeld waarbij we uitgaan van een pensioengrondslag van *f* 8.000,–.
Medewerker A neemt 10 jaar deel en bouwt dus een recht op van
10 x 1,75% x 8.000 = *f* 1.400,– pensioenuitkering per jaar.
Medewerker B neemt 40 jaar deel en bouwt dus een recht op van
40 x 1,75% x 8.000 = *f* 5.600,– pensioenuitkering per jaar.

Tot slot

Tot zover dit eerste artikel over ouderdomspensioenen. In de volgende Inzicht zullen we wat verder ingaan op andere onderwerpen als weduwen- en wezenpensioen, premievrije deelneming bij arbeidsongeschiktheid, mogelijk pensioenverlies bij verandering van dienstverband, het 'achterbalkon' etc.

G.C. Heins, Hoofd Sociale & Algemene Zaken

NIEUWE OPDRACHT VOOR CENTRALE!

De in 1987 tussen RDM en BBC gesloten licentie-overeenkomst, heeft dit jaar geresulteerd in een opdracht voor de levering van een complete turbinegenerator-installatie met een vermogen van 650 MW en geschikt voor levering van warmte aan het stadsverwarmingssysteem. De opdrachtgever is Electriciteits Productie Maatschappij Zuid-Nederland (EPZ) en de centrale zal worden gebouwd als AMER-centrale 9 te Geertruidenberg. De opleveringsdatum is 1 juli 1993.

Aandeel RDM

Het leveringsaandeel van de RDM omvat voornamelijk de stationaire delen van de HD-, MD- en LD-turbines, de lagerstoelen, de diverse stoominlaat- en terugslagkleppen en de tot de turbine-installatie behorende smeer-, regel-, olie- en pakkingbusstoom systemen. Het monteren van de turbine op de bouwplaats, onder toezicht van ABB, behoort eveneens tot de opdracht.

Bovendien levert de RDM de leidingsystemen, compleet met pompen, voor het hoofdcondensaatsysteem, de afloopcondensaatsystemen voor de HD- en LD voorwarmers en stadsverwarmingswarmtewisselaars, de aftapstoomleidingen van de turbine, de evakuering en het hulpkoelwater. Ook de montage, isolering en het inbedrijfstellen van deze leidingsystemen behoren tot het leveringsaandeel van de RDM.

De opdracht zal onder leiding van de afdeling Energiesystemen worden uitgevoerd. De levering van het HD- en MD-turbine binnen- en buitenhuis, de LD-turbine binnenbuizen, de lagerblokken, de kleppen en rotordelen wordt door de Algemene Werktuigbouw verzorgd. Mede ten behoeve van deze opdracht zullen de kotterbank en de carrousselbank in baan 4 van de APFA worden gerenoveerd en gemodificeerd. Door de apparatenfabriek zullen de lasconstructies voor de 3 LD-turbinebuitenbuizen worden vervaardigd. De afdeling Energiesystemen treedt bovendien nog op als engineering en contracting firma ten behoeve van pijpleidingen, pompen enz.

Een opdracht waarop de RDM trots kan zijn en welke wij door gezamenlijke inspanning tot een goed einde zullen brengen. Inmiddels heeft de RDM ook een aanvraag ontvangen voor de centrale Hemweg 8 in Amsterdam. Als door gezamenlijke inspanning van ABB en RDM dit eveneens tot een opdracht mocht leiden, dan betekent dit voor de RDM een belangrijk stuk werkgelegenheid.

Werking centrale

Het is voor ons de gewoonste zaak van de wereld dat wij 24 uur per dag 365 dagen per jaar de lichtschakelaar omzetten en dat de lamp gaat branden. De enkele keer dat er door een storing geen stroom beschikbaar is voelen we ons toch op zijn minst een beetje ongerust. Dat er toch heel wat moet gebeuren voordat er stroom uit het stopcontact komt, hoop ik aan de hand van het schema 1 te kunnen verduidelijken. In de met, tot poeder vermalen, steenkool gestookte ketel (1), wordt stoom opgewekt van een hoge druk en temperatuur. Ter bescherming van het milieu wordt de ketelinstallatie voorzien van vliegasvangers en een installatie voor het ontzwavelen van de rookgassen. Deze stoom, met een druk van 250 Bar en een temperatuur van 535°C wordt naar de HD turbine (2) geleid. In de HD-turbine wordt de warmte-inhoud van de stoom, het vermogen, omgezet in een draaiende beweging van de rotor, waardoor zowel de stoomdruk als de stoomtemperatuur daalt. De uitlaatstoom van de HD-turbine, met een druk van circa 50 Bar en een temperatuur van ca. 300°C, wordt teruggevoerd naar de ketel, opnieuw verhit tot 563°C en vervolgens naar de MD-turbine (3) en vandaar naar de 3 LD-turbines (4) gevoerd. Door het omzetten van de warmte-inhoud van de stoom in een draaiende beweging van de turbinerotor wordt de druk en temperatuur van de stoom verder verlaagd. De uitlaatstoom van de LD-turbines wordt afgevoerd naar de onder vacuüm werkende en met water gekoelde condensor (6) en daar gecondenseerd.

SCHEMA 1

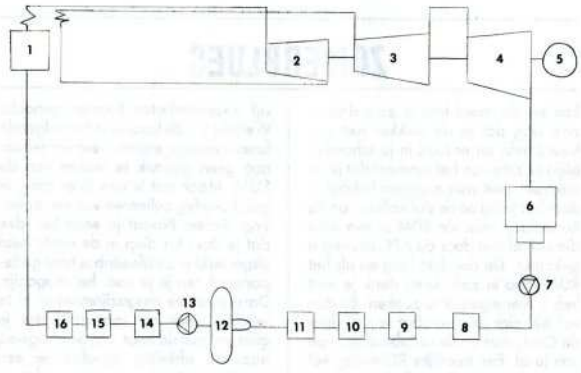

1 Ketel
2 HD Turbine
3 MD Turbine
4 3 Stuks LD Turbines
5 Generator
6 Kondensor
7 Kondensaatpomp
8 t/m 11 LD voorwarmers
12 Ontgasser
13 Voedingspomp
14 t/m 16 HD voorwarmers

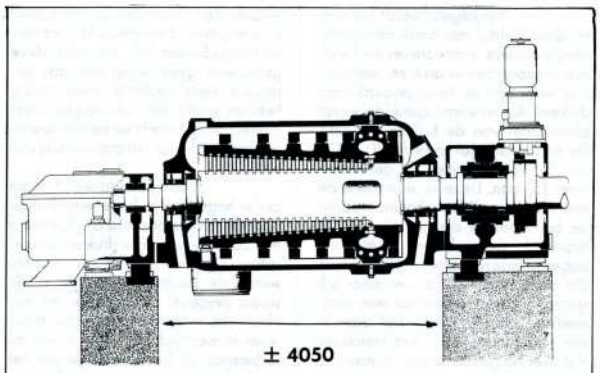

HOGE DRUK TURBINE

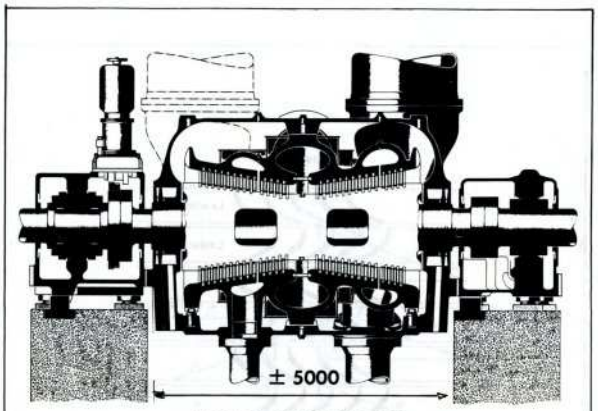

MIDDEL DRUK TURBINE

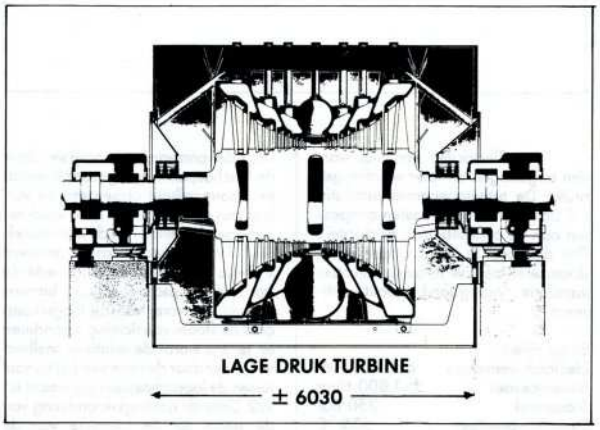

LAGE DRUK TURBINE

Vervolgens wordt het water door middel van condensaatpompen, meerdere voorwarmers en ketelvoedingspompen in druk en temperatuur verhoogd en teruggevoerd naar de ketel. Als verwarmingsmiddel wordt aftapstoom van de turbine gebruikt. De aan elkaar gekoppelde HD-, MD- en LD-turbines drijven de generatorrotor (5) aan. Deze is uitgevoerd als een massieve stalen cilinder, waarop de buitenomtrek-sleuven zijn aangebracht. In deze sleuven worden de zogenaamde rotorstaven gemonteerd. Op deze staven wordt een electrisch spanning gezet, waardoor een magneetveld ontstaat. Door het draaien van deze magneet in het statorhuis, dat over de gehele omtrek is voorzien van wikkelingen wordt er in deze wikkelingen een spanning van 3000 V opgewekt. Door middel van een uitgebreid koppelnet en transformatorstations komt dan uiteindelijk de stroom bij ons thuis uit het stopcontact.

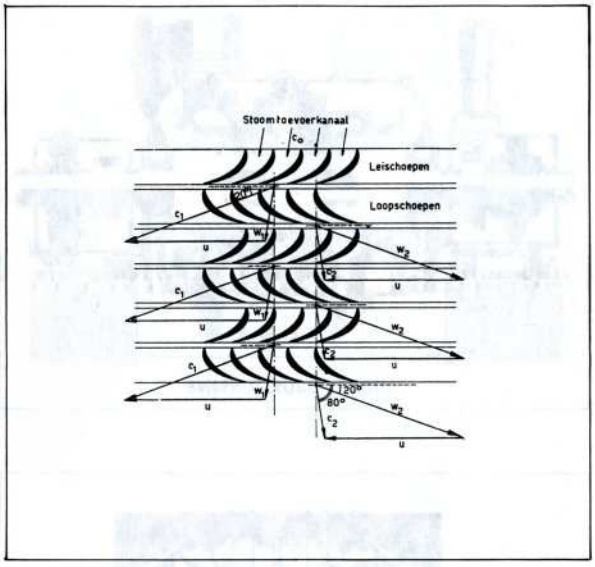

Electriciteit kan niet worden opgeslagen en later worden gebruikt. De turbinegeneratorinstallatie zal zich voortdurend moeten aanpassen aan de behoefte aan electriciteit. Om dit goed te kunnen doen is de stoomketel met de turbinegeneratorinstallatie verregaand geautomatiseerd.

Enige cijfers:	
Electrisch vermogen	650.000 KW
Stoomtoevoer	± 1.800 t/uur
Stoomdruk	250 Bar
Stoomtemperatuur	535 °C
Koelwaterhoeveelheid	ca. 24 t/sec.

Met de enorme hoeveelheid koelwater wordt zeer veel warmte afgevoerd naar de rivier. Om dit warmteverlies te beperken wordt op enkele plaatsen stoom uit de turbine afgetapt. Deze stoom wordt gevoerd naar warmtewisselaars, welke het water van het stadsverwarmingssysteem opwarmen. Het water wordt door middel van pompen en een uitgebreid leidingnet naar woonhuizen, kantoren en tuinbouwkassen gevoerd en gebruikt voor verwarmingsdoeleinden. Doordat deze gebouwen geen eigen met gas gestookte ketelinstallatie meer nodig hebben wordt een belangrijke energiebesparing bereikt en minder warmte afgevoerd naar het oppervlaktewater.

Zoals gezegd wordt stoom onder hoge druk en hoge temperatuur naar de turbine gevoerd en afgevoerd met zo laag mogelijke druk en temperatuur. Door de afgifte van warmte wordt de thermische energie in de stoom omgezet in snelheids- en mechanische energie en die op zijn beurt weer in electrische energie. Zowel de turbine-as, als het inwendige van het turbinehuis zijn voorzien van schoepen (zie de doorsnede tekeningen van de HD-, MD- en LD-turbines). De stoom wordt via het ringvormig stoomkanaal aan de 1e leischoepenrij, welke in het turbinehuis is gemonteerd, toegevoerd.

Door de vorm van het kanaal wat door de leischoepen wordt gevormd, wordt de stoomsnelheid opgevoerd en verlaat met een snelheid C1, de leischoepenkrans. Tesamen met de omtreksnelheid U van de rotor wordt de relatieve snelheid W1 gevormd, waarmede de stoom de loopschoepenkrans binnenstroomt. De vorm van de loogschoep doet de stoom van richting veranderen en tevens wordt de relatieve snelheid W1, weer door de vorm van het kanaal tussen de loopschoepen opgevoerd tot W2. Door de richtingsverandering van de stoom en de toename van de relatieve snelheid wordt er op de loopschoepen een kracht uitgeoefend die de rotor doet draaien. Als gevolg van het voortdurend opvoeren van de snelheid van de stoom, wordt de druk en temperatuur verlaagd. Hierdoor neemt het volume van de stoom toe, waardoor de schoepen naar het eind van de turbine steeds groter moeten worden.

M.A. de Kleyn
afdeling Energiesystemen

HEEFT U OOK BIJ GERUCHT VERNOMEN DAT .....

- er in de afdeling Marine geruchten de ronde doen dat er geruchten de ronde doen
- bezuinigingen uit de lengte of de breedte moeten komen, doch dat de RDM er geen bezwaar tegen zal maken om kleinere onderzeeboten te bouwen
- de rapportage met betrekking tot de management-contracten sociaal beleid meer tijd in beslag neemt dan de uitvoering van de plannen (zo die er al zijn)
- de discussie over bepaalde procedures zoveel tijd in beslag neemt dat je aan het eind ervan moet overwerken
- het de bedoeling is dat een meldingsformulier eerst wordt ingevuld en daarna door de chef wordt ondertekend en niet andersom
- lawaaibestrijding geen zin heeft als je praat tegen dovemansoren

WAAR HAAL IK EEN IDEE VANDAAN?

In de zijlijn van het ideeënbusformulier staat een aantal ideemogelijkheden genoemd, met andere woorden gebieden waarop een idee betrekking kan hebben. Voorbeelden daarvan zijn: werkmethoden, machines en gereedschappen, veiligheid en administratie. Hierbij hoeft het niet altijd om een besparing of veiliger situatie te gaan. Bij één van de ideeën die in juni bij AW is beloond, was dat namelijk niet het geval. Met de betreffende kleine freesmachine kunnen nu werkzaamheden worden uitgevoerd, welke voorheen niet mogelijk waren.

Het is niet voor iedereen weggelegd om op zo'n speciaal idee te komen. Goede ideeën zijn echter mogelijk op ieders werkterrein en m.n. als het gaat om de werkmethoden. Wij verrichten onze werkzaamheden op een bepaalde wijze. Die werkwijze is in vele gevallen zo ingesleten dat wij daaraan zonder nadenken vasthouden. Vaak blijkt het dat toch verbeteringen in de werkwijze mogelijk zijn. Het zou bijvoorbeeld kunnen door de volgorde van het werk te veranderen, door de werkzaamheden zelf te veranderen. Dat is mogelijk als er andere procedures (formulieren) worden ingevoerd. Ook kan het door een product slimmer en eenvoudiger in elkaar te steken. Dit laatste zou bijvoorbeeld gevolgen kunnen hebben voor de benodigde bewerkingen of samenbouw, maar ook voor de kwaliteitscontrole of verpakking en verzending.

Natuurlijk worden niet alle verbeteringen als idee gekenmerkt. Dat zijn dingen die dan heel dicht bij het eigen 'vakmanschap' liggen. Een eenvoudig voorbeeld is het praktischer inrichten van een eigen gereedschapskist of bureau. Maar als het gaat om een verbetering van de werkvolgorde of de procedures, die min of meer van 'boven' af worden opgelegd of die al jaren worden toegepast en misschien niet meer van deze tijd zijn, dan is het al snel een idee!

R. Lampe
secretaris Ideeënbus

ZOMERBLUES

Een enkele maal heb je zo'n droom, zo'n dag dat je de wekker niet gehoord hebt en er lood in je schoenen blijkt te zitten op het moment dat je ze aantrekt. Net voor negenen hobbel je door het grind en de stofwolken van de Rondolaan naar de RDM in een auto die ook al niet door de APK-keuring is gekomen. De dag lijkt lang en als het RDM-logo in zicht komt denk je 'wat heb ik hier eigenlijk te zoeken'. En dan voltrekt zich een wonder! Je rijdt door de Oostpoort en de vermoeidheid valt van je af. Een heerlijke RDM-dag vol bruisende activiteit wacht je. Het zonnetje breekt door de wolken en de piep van de badgelezer wordt een vrolijk liedje. Dat je geen plaats voor je auto kunt vinden deert je niet, het is fijn dat er zoveel mensen naar de RDM toe komen. Bij het binnengaan van de afdeling lees je op het mededelingenbord dat wij alweer een opdracht voor vijf onderzeeboten hebben geboekt. Wellicht zal de baas je in het volgende functioneringsgesprek weer vragen om nog geen gebruik te maken van de SUM. Maar dat is van later zorg, in goed overleg zullen we wel een oplossing vinden. Nadat je eerst het idee dat je thuis tot diep in de nacht hebt uitgewerkt in de Ideeënbus hebt gedeponeerd, rep je je naar het magazijn. Daar staat de magazijnmeester al te wachten met het materiaal dat je gisteren besteld hebt. Op de terugweg naar de afdeling signaleer je een onveilige situatie, maar voordat je aktie kan ondernemen hebben anderen dat al gedaan. De dag vliegt voorbij en voor je het weet .....word je wakker en hobbel je door het grind en de stofwolken van de Rondolaan naar de RDM en de badgelezer piept 'te laat'.

Een laatkomer

SOM EXAMENS

Van 25 tot en met 29 april 1988 werden in de Bedrijfsschool de jaarlijkse praktijkexamens afgenomen voor de verschillende opleidingen voor het SOM-diploma. Op de foto een indruk van de examen kotteren. De uitslag van de examens zal begin juli bekend zijn.

'DE GLORIEUZE OVERTOCHT' DE OVERSTEEK NAAR ENGELAND IN 1688

In het Maritiem Museum te Rotterdam wordt vanaf 28 mei tot en met 25 september 1988 een tentoonstelling gehouden, getiteld 'De glorieuze overtocht' in het kader van de William and Mary herdenking. Dit jaar wordt herdacht dat 300 jaar geleden de Engelse oppositie de hulp inriep van Stadhouder Willem III tegen het bewind van Koning Jacobus II. Het resultaat was dat Jacobus uit Engeland vluchtte en dat Willem III en zijn vrouw Maria Stuart tot koning en koningin van Engeland werden gekroond. Zowel in Nederland als in Engeland wordt aan deze Glorious Revolution veel aandacht geschonken. De tentoonstelling in het Maritiem Museum heeft als onderwerp de overtocht van Willem III naar Engeland. Het was een gigantische operatie: op 11 november 1688 vertrok uit Hellevoetsluis een vloot van 48 oorlogsschepen en 260 transportschepen met een leger van 15.000 man naar de Zuidkust van Engeland. Vier dagen later landde Willem III in Torbay. Dit is na de landing van Willem de Veroveraar in 1066 de enige geslaagde invasie van Engeland.

De tentoonstelling schetst eerst een beeld van de achtergronden van de expeditie. Dan wordt een beeld gegeven van de voorbereidingen. Er werden extra oorlogsschepen uitgerust, transportschepen gehuurd en er werd een expeditieleger bijeengebracht. Dan volgt het verhaal van de eigenlijke oversteek, van de ontmoeting van troepen en schepen bij Hellevoetsluis, de reis en de landing. Op de tentoonstelling zijn prachtige schilderijen, tekeningen, prenten, kaarten en scheepsmodellen te bewonderen. Een hoogtepunt vormt ongetwijfeld de enorme maquette (5 bij 5 meter) van de expeditievloot. We zien daar de ruim 300 schepen op volle zee, zeilend in eskaders.

Om de complexiteit van deze expeditie te verduidelijken is een computerspel ontwikkeld. De bezoeker kan zo zelf ervaren wat er allemaal komt kijken om een dergelijke onderneming succesvol te laten verlopen. De tentoonstelling is mede mogelijk gemaakt door financiële ondersteuning van Bank Mees & Hope.en de Vereniging Scheepvaart en Havenmuseum Rotterdam.

Openingstijden museum: dinsdag t/m zaterdag 10 - 17 uur
zon- en feestdagen 11 - 17 uur

De vlag van Willem III gebruikt bij de overtocht naar Engeland. In het midden een gecombineerde wapen: het linkerdeel van het wapen is dat van Willem III en het rechterdeel van Engeland. De leeuw en de eenhoorn, links en rechts van het wapen zijn beide Engels.

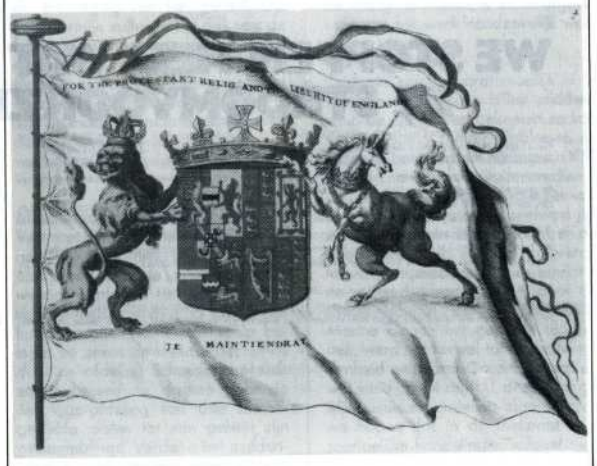

DAAR KAN NEDERLAND TROTS OP ZIJN

WE STOPPEN HEEL WAT ENERGIE IN DE STROOMVOORZIENING

In 1995 staat de eerste er. Daarna volgen nog twee nieuwe 600 MW kolencentrales die tienduizenden huishoudens en bedrijven van betaalbare energie zullen voorzien. Centrales die een efficiënter gebruik maken van de voorraden fossiele brandstof en milieuvriendelijker zijn, dan we gewend waren.

Samen met haar partners bouwt RDM voor deze centrales een nieuwe generatie turbine-installaties met een hoog rendement. De energie, die we nu in research stoppen, is in het belang van het milieu en ons portemonnee tot ver na de eeuwwisseling.

RDM is als ontwerper en producent van zware kapitaalgoederen gewend ver vooruit te kijken. Zo speelt innovatie binnen alle bedrijfsgeledingen een centrale rol.

Technisch vernuft in de ontwerpfase, waarbij we Computer Aided Design systemen volop benutten, computergestuurde produktie- en testtechnieken en doordachte vormen van projectmanagement zijn kenmerkend voor onze aanpak.

Deze know-how vindt u terug in spraakmakende projecten als de hydraulische bewegingswerken voor de Oosterscheldedam, precisie componenten voor de Ariane raket, drukvaten voor de petrochemische industrie, voertuigen voor de landmacht, onderzeeboten voor de marine, landingsroosters voor helicopters, offshore-constructies, enz.

Als zelfstandig bedrijf heeft RDM een gezonde financiële positie opgebouwd. Door de unieke combinatie van traditioneel vakmanschap en hoogwaardige technologie biedt RDM werkgelegenheid aan ruim 1900 professionals en honderden toeleveringsbedrijven.

Voor meer informatie: RDM (de Rotterdamsche Droogdok Maatschappij b.v.), Afdeling Voorlichting, Postbus 913, 3000 AX Rotterdam, telefoon 010-487 2124.

RDM TECHNOLOGY

DAAR KAN NEDERLAND TROTS OP ZIJN

De ervaring leert dat 'de gemiddelde Nederlander' een vaag, onvolledig en soms foutief beeld heeft van de RDM. Bij RDM denkt men nog vaak aan een scheeps(reparatie)werf, aan de RSV-historie of aan de Walrusbrand en niet aan de grootschalige projecten, welke wij ook aangepakt hebben, zoals bijvoorbeeld de hydraulische bewegingswerken voor de Oosterschelde Stormvloedkering en het werk aan de electriciteitscentrales. In politieke en defensiekringen is men over het algemeen beter geïnformeerd, maar ook daar worden we regelmatig geconfronteerd met het beeld van een door de Overheid gesubsidieerde onderzeebotenbouwer.

De RDM wil dit beeld rechtzetten. De beeldvorming is onjuist en, wat belangrijker is, vormt bovendien een belemmering welke vaak moet worden overwonnen bij het aangaan van politieke en commerciële contacten. Met de hulp van het reclamebureau Navar is nagedacht over de wijze waarop de beeldvorming van de RDM in positieve richting kan worden beïnvloed. Gekozen is tenslotte voor een kortdurende intensieve reclamecampagne in de grote landelijke dagbladen en opinieweekbladen in de maanden juni en september. De eerste bewijzen daarvan heeft u, naar wij hopen, inmiddels opgemerkt in de vorm van grote advertenties in het Algemeen Dagblad, Telegraaf, Elsevier en Haagse Post. In september zal de campagne worden herhaald en nog worden uitgebreid met advertenties in Trouw, Volkskrant en de NRC.

In de advertenties is getracht het beeld van de RDM neer te leggen dat wij het juiste achten, namelijk:

- dat van een financieel gezonde en onafhankelijke onderneming
- dat van een bedrijf dat hooggekwalificeerde projecten aanpakt en aankan
- dat van een bedrijf dat nieuwe technieken ontwikkelt en toepast
- dat van een bedrijf dat haar personeel interessant en afwisselend werk biedt
- dat in haar vaart een groot aantal toeleveranciers aan de slag helpt en houdt.

Nut?

Onderzeeboten worden niet per advertentie verkocht en zo'n reclamecampagne kost het bedrijf een lieve duit. Beide conclusies zijn juist, evenzeer als de opmerking dat het rendement van de nu gestarte reclamecampagene niet in geld is uit te drukken. Zwaarder weegt echter de overtuiging dat het voor de toekomst van de RDM noodzakelijk is dat in brede kring het besef groeit dat wat de RDM te bieden heeft behouden moet blijven en dat RDM een uniek bedrijf is waar Nederland trots op kan zijn. Juist de RDM past in een land dat zegt gelijke tred te willen houden met internationale technologische ontwikkelingen en meent dat haar industrie gericht moet zijn op kwalitatief hoogwaardige producten en projecten.

STILTE A.U.B.!

U heeft het vast wel eens ergens zien staan 'Stilte a.u.b.' Maar wat heerlijk is het niet om geluid te kunnen horen; geluid in vele soorten en vele sterktes. Toch kan juist de sterkte van het geluid een grote boosdoener zijn als het gaat om het behoud van een goed gehoor. Als wij ons te vaak en te lang aan te hard geluid blootstellen gaat ons gehoor achteruit. Wanneer een te hoge sterkte van het geluid ons gaat irriteren dan noemen we dat lawaai en voor dat lawaai moeten we oppassen. Doof geboren worden is heel erg, maar doof worden door jezelf te vaak bloot te stellen aan lawaai is misschien wel net zo erg omdat dat voorkomen had kunnen worden. Voorkomen is ook de enige mogelijkheid. Van genezing van een slecht gehoor is geen sprake. Laten we daarom zuinig zijn op ons zintuig gehoor en daar waar het nodig is ons beschermen tegen lawaai. Dat kan door gebruik te maken van gehoorbescherming of, en dat is nog beter, door te trachten het lawaai bij de bron de kop in te drukken. Doe het nu want later is te laat! Neem bij twijfel contact op met de Bedrijfsgezondheidsdienst of de Bedrijfsveiligheidsdienst over de toe te passen beschermingsmiddelen.

C. Mulder
OR-Commissie Veiligheid, Gezondheid en Welzijn

ALGEMENE WERKTUIGBOUW OP HANNOVER MESSE

een indruk van de RDM-presentatie op de Hannover-Messe

In april presenteerde RDM/Algemene Werktuigbouw zich onder auspiciën van de Nederlandse Vereniging Algemene Toelevering (NEVAT/FME) met een eigen stand op de de grootste industriële beurs van Europa, de Hannover Messe.

Bewust was gekozen voor een presentatie van de Algemene Werktuigbouw in de toeleveringssector om de diensten van de Algemene Werktuigbouw en die van de RDM in het algemeen, te kunnen promoten op de civiele industriële markt. De nadruk lag vooral op seriematige hoogwaardige machinale bewerkingen en lastechnologische mogelijkheden. Voor dit doel beschikte de Algemene Werktuigbouw over een stand van 20 m^2. In de stand werden enige machinale producten gepresenteerd, omlijst met een fotoserie van de meest recente CNC-bewerkingsmachines en lasrobot- en meetfaciliteiten. Tevens werd de RDM-presentatie op video getoond en werd de nieuwe engels- en duitstalige RDM-dienstenfolder ten doop gehouden.

Uit de internationale reacties tijdens deze 8-daagse beurs bleek duidelijk dat men in deze sector de RDM nog steeds kende als de oude vertrouwde scheepsbouwer en niet voor wat het nu is, een technologie bedrijf.

Tijdens de beurs werden contacten gelegd met vertegenwoordigers uit een 15-tal landen in Europa, het Midden-Oosten en Azië. Deze nieuwe contacten zijn inmiddels door de afdeling Verkoop Algemene Werktuigbouw benaderd voor verdere reacties, welke mogelijk tot aanvragen kunnen leiden. De verwerving van opdrachten in de civiele sector zal sterk afhankelijk zijn van de concurrentiepositie van de RDM op de West-Europesche markt. Uit alle reacties blijkt dat de aanwezigheid van de RDM op internationale beurzen noodzakelijk is om 'RDM Technology' te promoten op de civiele markt.

De organisatie en leiding van de stand was in handen van ir. S. Dingemans, daarbij geassisteerd door de heer H.K. Heesbeen, beiden werkzaam in de afdeling Verkoop Algemene Werktuigbouw. Gedurende de beurs gaven bovendien nog diverse afdelingschefs van de Algemene Werktuigbouw acte de présence.

Door de presentatie op de Hannover Messe is binnen een brede kring de positie van de RDM op de civiele markt en niet te vergeten de 'jobbing' duidelijker geworden.

ir. S. Dingemans
Verkoop Algemene Werktuigbouw

BERICHTEN VAN WEK

Geslaagde Damesreis

Dinsdag 8 maart 1988 was de Internationale Vrouwendag. Dat hebben veel mannelijke WEK-leden moeten weten, want zij moesten hun echtgenote/partner de hele dag missen omdat zij deelnamen aan de Damesreis van WEK.

200 dames meldden zich 's morgens om kwart voor negen met een goed humeur en onder een even stralend zonnetje op het Zuidplein. Kreten als 'Hé ben jij er ook' en 'in welke bus zitten jullie' klonken veelvuldig tijdens het instappen. Om negen uur was het gezelschap compleet en werd vertrokken naar het Vogelpark Oisterwijk waar de koffie en het gebak wachtte. In een vogelpark drink je niet alleen koffie, maar wandel je in het park met vele soorten vogels. Erg mooi was een witte steenuil die rustig toekeek hoe de dames gezellig keuvelend door het parkje wandelden. Vervolgens werd de reis voortgezet met een rit door de Oisterwijkse Vennen, waarna het gezelschap om kwart over twaalf werd ontvangen in café-restaurant 'Breda's Welvaren' in Moergestel. Tijdens de aperitief raakte iedereen met elkaar in gesprek en het was een heel gezellig gehoor deze 200 babbelende dames. Soep vooraf en een uitgebreide kloosterkoffietafel viel bij allen in de smaak. Het echtpaar Van Helden, eigenaar van 'Breda's Welvaren', met hun personeel bleven aanvullen. Zij waren dik tevreden over de eetlust van onze dames. Erg lekker was de eigengemaakte zure zult en het gekookte spek uit eigen keuken. Het wit- en bruinbrood dat werd geserveerd bleek door monniken gebakken te zijn. Een heel brood is ongeveer 2400 gram, dus driemaal zo zwaar als gewoon brood bij de warme bakker.

Voldaan vertrok men naar het klooster in Tilburg genaamd 'Abdij Onze Lieve Vrouwe van Koningshoeve'. Dat wij toegang kregen tot het klooster was vooral te danken aan de medewerking van de heer Van Helden, die ook daar een deel van de organisatie op zich nam. In principe is het namelijk niet mogelijk dat particulieren de Abdij bezoeken voor een rondleiding. Broeder Samuel en broeder Lambertus stond al in de poort te wachten en in twee groepen werd een rondleiding door het klooster gegeven. Na de rondleiding kwamen de twee groepen bijeen in de 'kantine', waar een diaserie werd getoond over het leven van de monniken. De oorsprong van dit klooster ligt in 1881. Toen vestigde zich een kleine groep trappisten, afkomstig van de Abdij Katsberg in Frans Vlaanderen, in drie kleine hoeven welke eigendom waren van Koning Willem II. Daarmee is ook de naam van het klooster verklaard. De Brabantse grond was niet geschikt om door bewerking ervan in eigen onderhoud te voorzien en daarom werd in 1884 een kleine brouwerij opgericht 'de Schaapskooi', welke herinnert aan de vroegere koninklijke hoeven, welke in dienst stonden van de schapenteelt.

Door jarenlange noeste arbeid hebben de monniken echter ook kans gezien de onvruchtbare heidegronden te ontginnen tot weiland en vruchtbare akkers. Maar ook monniken krijgen te maken met zaken als melkbeperking etc. en zij zijn overgegaan van het fokken van koeien op het fokken van stieren. Het vlees dat deze dieren leveren wordt gebruikt voor de verkoop en voor de maaltijden van de gasten. Zelf eten de monniken geen vlees omdat dit niet past in hun sobere levensstijl volgens het Benedictijns ideaal. Om een idee te krijgen van de dagindeling van een monnik volgt hieronder een dagorde.

04.15	begin van de dag
04.30	nachtwake
06.30	morgendienst en geconcelebreerde eucharistieviering; gelegenheid tot ontbijt voor en na de eucharistieviering
12.00	middagdienst
18.00	meditatie
19.00	avonddienst
20.30	dagsluiting

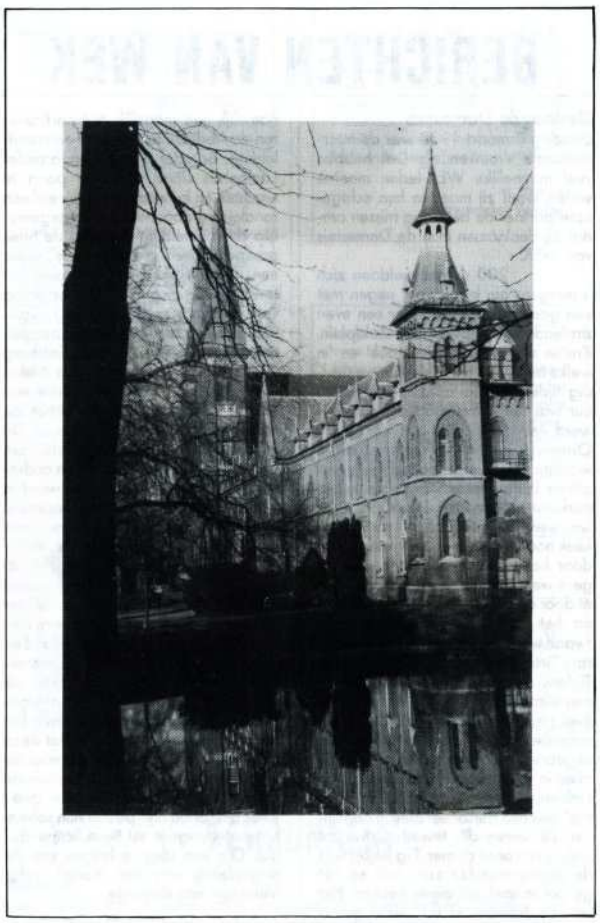

De tijd van 08.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 18.00 wordt besteed aan handenarbeid, studie en geestelijke lezing. Dat een zo sober leven in dienst van God niet hoeft te betekenen dat de monniken verstoken zijn van enige vreugde, werd ons deze middag duidelijk. Zowel broeder Lambertus als broeder Samuel brachten hun verhaal met humor. Vooral broeder Samuel, 75 jaren oud, werd door vele vrouwen in het hart gesloten door zijn charmante optreden. Eén en al levenslust straalde van hem af.

Tijdens de diaserie genoten de dames van echt trappistenbier uit eigen brouwerij. Bier drinken is één, bier kopen voor man, broer, zoon of jezelf is twee. Vele liters bier, maar ook Mariabeeldjes, hangertjes en andere aandenkens werden volop gekocht. Alle opbrengsten van de aankopen komen ten goede aan het klooster. Ook aan het kloosterbezoek kwam een einde en, uitgezwaaid door de broeders, ging men op weg naar Rotterdam.

Helaas kreeg bus 2 onderweg pech, maar gelukkig was er een wegrestaurant in de buurt en slechts drie kwartier na de anderen, arriveerde ook bus 2 op het Zuidplein. Gezien de reacties van de dames menen wij te mogen zeggen dat het een zeer geslaagde dag is geweest, waarbij zeker het bezoek aan het klooster voor velen waardevol is geweest.

Voorjaarsreis naar 'de Weerribben'

8 uur 's ochtends vertrek en half 11 's avonds thuiskomst; daartussen een busreis welke ons, via koffie met gebak in restaurant 'Schep' te Hoevelaken, voerde naar het Twentse natuurgebied 'de Weerribben'. De Weerribben; de meeste van ons hadden van dit gebied nog nooit gehoord tot het moment dat WEK deze busreis organiseerde. Het is een gebied waarvoor Moeder Natuur 5000 jaar geleden de eerste steen legde en waar door het ingrijpen van de mens in de vorm van afgraven en turfsteken een bijzonder natuurgebied ontstond. Met twee kleine schepen, de Marta O en de Sijgje S, maakten we een tocht door dit gebied en bevoeren we o.a. het Zwarte Water, het Moddergat en de Muggebeet om te eindigen in Ossezijl. Een wandeling, een bezoek aan het museum aldaar, een diaserie en de tentoongestelde oude werktuigen gaven aan dat het werk in vroeger dagen in de veengebieden zwaar moet zijn geweest en de hoogste SAO-code te boven moet zijn gegaan.

Na dit indrukwekkende stukje Twente togen we naar Apeldoorn, waarin in het restaurant 'The Canadian Club' het diner werd aangeboden. Een uitstekend diner, waar niemand iets tekort kwam en waar ons bovendien door de eigenaar een klein presentje werd aangeboden. Rest nog te vertellen dat de deelnemers in mijn bus zeer tevreden waren over het gebodene en mij vroegen het bestuur daarvoor een compliment te maken.

Een deelnemer

RDM
TECHNOLOGY

Biljarttoernooi WEK 1988

Na een jaar van wachten was het eindelijk weer zover; het biljarttoernooi WEK stond op het punt van beginnen. 50 deelnemers kende het toernooi dit jaar, waaronder voor de eerste maal een dame. De eigenaar van Biljartcentrum Linker Maasoever had er weer voor gezorgd dat alles tot in de puntjes geregeld was, de biljarts waren gebonsteld en de ballen opgepoetst. Na het openingswoord van de voorzitter, de heer G. Zwaal, konden de eerste partijen een aanvang nemen en ontspon zich een bikkelharde, maar sportieve strijd. Nadat de krijtwolken waren opgetrokken bleek de heer v.d. Heiden de grote triomfator in de eerste ronde te zijn. Hij presteerde het om zijn partij in 16 beurten uit te maken, hetgeen zoals later zou blijken, de kortste partij van het toernooi was. Zoals vanouds waren er tussen de 1e en 2e ronde broodjes voor alle deelnemers. Na het verspelen van alle voorronden was op zaterdag 26 maart de finaledag. Helaas was de enige dame al in de voorronden uitgeschakeld, zodat we met 20 mannen de eindronde ingingen. Het was duidelijk te merken dat per poule de eerste plaats op het spel stond. Sommige deelnemers waren zo nerveus dat zij geen carambole meer konden maken. De verliezers van deze partijen speelden om de 3e en 4e plaats in elke poule, terwijl de winnaars om de 1e en 2e plaats speelden. Tijdens deze partijen deed zich een grote verrassing voor. De heer v.d. Heiden had reeds laten zien dat zijn 1e partij geen uitschieter was, want hij won al zijn partijen tot de finale. Ieder was er dan ook van overtuigd dat de finalepartij voor hem geen probleem zou zijn. De heer Grevenbroek dacht daar echter anders over. Niet onder de indruk van de tot dan geleverde prestaties zette hij de heer v.d. Heiden direct onder druk en wist na 30 beurten de partij met miniem verschil naar zich toe te trekken. De andere finalepartijen verliepen ook spannend, doch daarin wisten de spelers die uiteindelijk als winnaar uit de bus kwamen, direct een voorsprong te nemen en deze door goed verdedigen te consolideren. Leuk was dat de finale werd bijgewoond door de 85-jarige oprichter en erelid Aard Brouwer. Tussen de partijen door werden er door Aard en de inmiddels gepensioneerde deelnemers heel wat herinneringen opgehaald. Na afloop van het toernooi ontvingen alle winnaars uit handen van de voorzitter hun prijs. De heer Van Wunnik dankte ieder voor deelname en zegde toe dat ook volgend jaar weer een toernooi zal worden georganiseerd.

Poulewinnaars

Hr. Eikenboom
Hr. Wemmers
Hr. Menting
Hr. Thoonen
Hr. Grevenbroek

WEK Klaverjastoernooi

In het clubgebouw van de Klaverjasvereniging werd op 8 april het klaverjastoernooi gehouden. Het bestuur van de vereniging verzorgde dit toernooi, wat weer als vanouds correct gebeurde. 99 deelnemers hadden ingeschreven en om de 25 tafels compleet te maken stelde de heer Suykerbuyk zich beschikbaar. Er werd per ronde 18 beurten gespeeld. Eerste werd de heer Dijkgraaf met 6725 punten, 2e de heer Gibirius met 6140 punten en derde mevrouw Buitelaar met 6016 punten. De poedelprijs viel ten deel aan de heer C. Mulder met 4112 punten. Tussen het kaarten door werd er een hartig hapje geserveerd en een loterij gehouden. Het bestuur dankt de kaartclub voor hun goede leiding en wil ook een ieder bedanken, die er weer voor gezorgd heeft dat deze klaverjasavond naar ieders wens verlopen is.

Jaarfeest in de Oostervant

Al vroeg kwamen op 23 april de bezoekers om voor de 4e maal deel te nemen aan het familiefeest in het recreatiecentrum 'De Oostervant'. Amusement te kust en te keur werd hen geboden. Dixi Docky, een groep muzikanten uit de muziekvereniging, was voor velen een verrassing. Dansorkest 'Multisound' deed zijn naam eer aan met zijn multigeluid, evenals de 'Ohio Disco' (weliswaar wat luider, waardoor je even niet tot een gesprek kon komen). Het optreden van de muziekvereniging met de Atalanta-majorettes viel bij ieder in de smaak. Tussen het geweld van de disco en Multisound werd gedanst, gebiljart, gesjoeld, gezwommen, gebowld, aan de bar was het gezellig, kortom: ieder amuseerde zich. Het vuurvreten ging prima, evenals het buikdansen, waarbij van de assistenten ook de heer Spruyt met de buik bloot moest. Ook het slangennummer was een succes. Marian van Bodegraven en Paula Bos vonden het wel griezelig, maar wilden toch de kans niet voorbij laten gaan om een slang om hun hals te laten leggen. 'Altijd al gewild' verzekerde Marian ons. Caroline de Bok torste de zwaarste slang, 55 kg. De loterij, welke in het teken van de zomer stond, draaide goed. De avond vloog voorbij. Een laatste dans, een laatste pilsje en over was het. De volgende maal staat het jaarfeest in het teken van '45 jaar WEK' en mag u nog meer verwachten dan nu al het geval was. Houdt u de datum dus goed in de gaten en bestel op tijd uw kaarten.